

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 395. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm21139.pdf (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Ved paa sin Døds-Seng at række *Perdikkas* sin Ring, som var Stor-Seiglet, havde Alexander gjort ham til Rigs-Forstander, og hos denne Høvding, der blev saaret mellem de Fremmerste for Theben, og havde siden deelt Ondt og Godt med Seier-Herren, kunde Man vel vente Ærbødighed for hans Minde; men deels efterlod Alexander ingen Kron-Prinds og deels kunde hans Rige ligesaalidt gaae i Arv, som hans Rolle; thi det var ikke som Konge i *Makedonien* han havde indtaget Asien, men som en *Lykke-Ridder*, der gik paa Æventyr, med en Hob Vove-Halse, der nu alt havde viist sig opsætsige mod ham selv og lod sig da naturligviis ikke styre af hans Skygge. Desuden, saa naar Vinden gaaer *imod Solen*, faaer Man gjerne uroligt Veir, og Triumph-Toget fra Solens Nedgang mod dens Opgang viiste klarlig, at Verden var af Lave og det oprindelige Natur-Forhold, der ene kan love sig Varighed, forstyrret. *Fra Asien* havde *Europa* faaet sine Folk og sine Guder, og til Asien kunde Europa kun bringe enten sine Offere eller Død og Lænker, og det var Børnene som nu vilde beherske Forældrene, hvorom de umelig kunde enes, og det var Efter-Tiden, der vilde opdrage For-Tiden, hvad aldrig kan lykkes. Den adstadige *Øster-396Lænder* med sine faste Grund-Sætninger og langsomme afmaalte Skridt, kan *beherske* Verden, fordi han paa en Maade kan beherske sig selv, men den stundesløse *Europæer*, med sit umaadelige Hastværk, sine tusinde Indfald i een Time og ti Sind over een Dør-Tærskel, kan i det Høieste *tyrannisere Verden*, hvortil der enten udfordres en i sin Tid mageløs *Personlighed* eller den dybeste Afmagt i Folke-Kredsen. Selv *Alexander* følte ogsaa godt, at i Kredsen af tappre, herskesyge Makedoner og frisindede Græker vilde hans *sidste* Seier være hans fuldkomne Nederlag, derfor var det hans List saavel som hans Lyst at forlænge Krigen, og derfor søgte han, svøbt i Perser-Kongens Purpur, ved Hjælp af *Ammon* og *Bacchos*, at forvandle baade sig og sine Høvdinge til Østerlændere, men som en uægte Gude-Søn var det ham naturligviis langt over Magten, det Hele blev et liderligt, latterligt, eftergjort Væsen, og Intet beviser vel klarere hans Fortvivlelse, end den æventyrlige Plan, Man fandt imellem hans Papirer: at befolke hele Asien med Europæer og Europa med Asiater**Diodor XVIII. 629.* Han havde imidlertid dog alt gjort en Prøve, ved at anlægge en Koloni af Græker i Tusind-Tal i det indre Asien, og lade, Man siger 30000, Persiske Drengene lære Græsk, mens han gjorde Toget til Indien**Diodor XVIII. 629-31. Plut. Alex.*, og hvorlidt Sligt end kunde hjælpe til at grunde et Græsk-Makedonisk Verdens-Rige, minder det os dog levende om det Kæmpe-Skridt, der begyndte med Kserxes og fuldførdes ved Alexander, til at sætte Perser og Græker, Asiater og Europæer i en følgerig Vexel-Virkning, og forberede Stiftelsen af de *Hellenistiske Riger* i *Syrien* og *Ægypten* ved Siden ad det *Græsk-Makedoniske*. Vel kan Intet af disse Riger i Universal-Historien tildrage sig vor særdeles Opmærksomhed, fordi *Græker-Aanden*, der skulde besjælet de ny Stater, var 397en Folke-Aand, der ikke længer herskede hjemme og kunde det da aabenbar umelig ude, ja, mod hvis fri Natur det netop streed at beherske Andre; men Stiftelsen og Varigheden af alle disse Riger under Eet, er dog en *Stats-Begivenhed*, vi for *Skolens* Skyld maae lægge Mærke til, da det var i disse Hellenistiske Despotier den *Græske* Skrive-Konst og *Videnskabelighed* saa at sige overlevede sig selv, til *uformodenligt* Gavn for *Efter-Verdenen*.